

Poválečné umění v Čechách (do 60. - 70. let)

SOCIALISTICKÉ STAVEBNICTVÍ.

Vznikl Stavoprojekt (1948); soustředil přes 1600 architektů, v jeho rámci vznikl Studijní typizační ústav; vznikly základy pro jednotnou normalizaci, typizaci a prefabrikaci jako předpoklad pro industrializaci stavebnictví. Roku 1949 byl vydán zákon o územním plánování, začala výstavba sídlišť na Ostravsku (Poruba, Havířov, Bělský les, Karviná). Důsledkem socialistického realizmu byly užívány výzdobné a kompoziční principy, které byly v rozporu s identitou úrovně technického vývoje i myšlení (podobně jako historismy v 19. století).

Od konce 50. let se znovu prosazuje moderní funkcionalistické a konstruktivistické myšlení. Vznikl Československý pavilon na Světové výstavě v Bruselu roku 1958, (arch. František Cubr, Josef Hrubý, Zdeněk Pokorný). Pod vlivem Expo 58 se interiérové architektuře říkalo „bruselský styl“. Podobně velkého úspěchu dosáhly naše pavilony na světových výstavách v Montrealu (1966) a v Osace (1970)

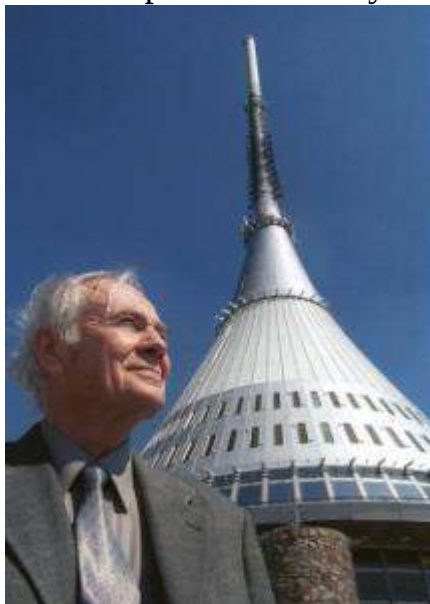
KAREL HUBÁČEK (*1924),

absolvent ČVUT v Praze (1949), od 60. let se zabýval uplatněním technických inovací, nových hmot a konstrukcí (analogicky k high-tech). Projektovat průmyslové stavby, školy, **Divadlo Y**, vodárenské věže, meteorologickou věž, kulturní dům.

Televizní věž s hotelem na Ještědu; (1963-71), společně se Zdeňkem Patrmanem.

***SIAL (Sdružení inženýrů a architektů Liberec)** s programem hledat možnosti archi-tektonického projevu na základě technických inovací, nových konstrukcí, nových hmot (1968-71). Vedle Karla Hubáčka významně působil arch. Miroslav Masák.

Od roku 1960 se začíná panelová výstavba bytů v Praze (na Invalidovně). Hlavními stavbami po roce 1969 bylo v **Praze metro a Palác kultury**.

KAREL PRAGER (1923-2001).

V druhé polovině 50. let navázal na funkcionalismus; navrhl budovu **Ústavu makromolekulární chemie ČSAV v Praze na Petřinách** (1961-65), ocelový skelet na betonové základně. Projektoval dostavbu **Federálního shromáždění v Praze** (1989-92), **Novou scénu Národního divadla v Praze** (1981-83), hotel Těšnov. Prosazoval účinnou kompozici hmot, přispěl k vývoji montovaných staveb využitím závěsových stěn z lehkých kovů a skla.

KAREL FILSAK (1917-2000)

Zdůrazňoval monumentalitu betonové stavby a eleganci architektonické formy. Navrhl **kanceláře Československých aerolinií v Praze a Košicích** (1960-62), budovu čsl. velvyslanectví: v Pekingu (1956-60) v Brazílii (1963-66), Dillí (1966), Káhiře, Ženevě. **Odbavovací halu letiště v Praze Ruzyni**, hotel Interkontinental v Praze (1968-74).

EVA JIŘIČNÁ

Činná v Anglii použila membránu k zastřešení vstupu továrny na židle Vitra v německém Weilu nad Rýnem (1989). Membrána je zde napnutá přes ocelový rám jako deštník. Ve formě je držena konstrukcí z tlakových rour a tahových lan.

Sochařství

LADISLAV ZÍVR (1909-80).

Zpočátku ovlivněn Ottou Gutfreundem. Roku 1937 objevil techniku muláže (kombinace přírodních materiálů a tekuté sádry). Členem Skupiny 42; obdivuje technickou civilizaci (Rentgenolog, 1942), po válce pracovní náměty (Muž u stroje, 1946). V 60. letech se inspiroval přírodou, geometrií a fantastičností nerostů; v 70. letech se zabýval otázkami života a smrti (Koloběh života, 1973).

Hlava; (1933). V polovině 30. let se dostává do polohy surrealistické estetiky náhodných setkání, kterou uplatňoval v rovině materiálové. Kombinací různých přírodních materiálů i zbytků devastovaných předmětů, jejich mulážních odlitků do sádry, polychromií i volným modelováním vytvářel drastické vize a symboly, orientované jako sondy podvědomí do oblasti snu, halucinace a fantazie.

VLADIMÍR JANOUŠEK(1922-86)

Koncem 50 let se osvobodil od wagnerovské modelace a vytvořil si sochařský postup, v němž pevný tvar nahradila lineární konstrukce. Sochařská forma se proměnila v drátěné linie a svařované plochy (**Letec**). V polovině 60. let dospěl k představě pohybující se plastiky a do pevného tvaru umístil **kyvadlo**, hlavní výtvarný princip jeho děl 70. let. V 80. letech spojil princip kyvadla a variability (***Žena s kyvadlem***, 1986).

Aleš Veselý 1935 v Čáslavi

Po absolvování pražské akademie v letech 1952 – 58 se usadil v Praze. Na konci padesátých let patřil k nejvýznamnějším protagonistům „českého informelu“, což byl směr, který po dlouhém stalinistickém období ukazoval aktuální trendy světového umění.

Charakteristickými rysy tohoto proudu byly spirituální a existenciální obsahy, návaznost na tradici českého umění od gotiky, přes baroko až po surrealismus a princip asambláže.

Dalšími rysy byly převaha černé, hnědé a přirozených barev surových materiálů a používání nezvyklých materiálů (dřevo, textilie, asphalt atd.). V druhé polovině šedesátých let se posiluje imaginativní a existenciální složka jeho děl.

V letech 1967 – 68 vytvořil na Sympoziu prostorových forem v Ostravě monumentální **Kaddish**, což je jedna z nejvýznamnějších soch českého moderního sochařství. Na začátku sedmdesátých let se na dlouhou dobu uchýlil do soukromí kousek od Prahy, kde zakoupil zbořený mlýn, v němž si vybudoval venkovský ateliér. V okolí domu vznikla expozice jeho exteriérových soch.

V osmdesátých letech se v jeho díle začíná objevovat princip mechanismů, pracuje s velkými hmotami a fyzikálními silami, jako je například zemská tíha anebo **pnutí pružiny** a podobně.

Od roku 1990 do roku 2006 působil jako profesor na Akademii výtvarných umění v Praze, kde vedl ateliér monumentální tvorby. Několik jeho soch je umístěno na veřejných prostranstvích po celém světě, např: v Soulu, Tokyu; Terezíně, Vilniusu...

Karel Nepraš 1932 – 2002

V letech 1952–1957 studoval Akademii výtvarných umění. Nejprve pracoval jako kreslíř a ilustrátor, ale od konce 60. let 20. století začala převažovat jeho sochařská tvorba.

Používal netradiční materiály – jako jsou *trubky, dráty i další instalatérské díly*, které často sám odlíval. Ale např. i umyvadla nebo záchodové mísy. Pro své politické postoje v době Pražského jara nesměl až do Sametové revoluce v roce 1989 vystavovat.

Po ní se však stal uznávaným umělcem a v roce 1991 nastoupil do Akademie výtvarných umění jako profesor. Neprašova díla jsou velmi ceněna a jsou vystavena v mnoha prestižních institucích – např. v Národní galerii v Praze, v Kongresové knihovně ve Washingtonu, v Muzeu moderního umění v Paříži aj. V roce 2002 mu bylo prezidentem posmrtně uděleno státní vyznamenání za vynikající umělecké výsledky.

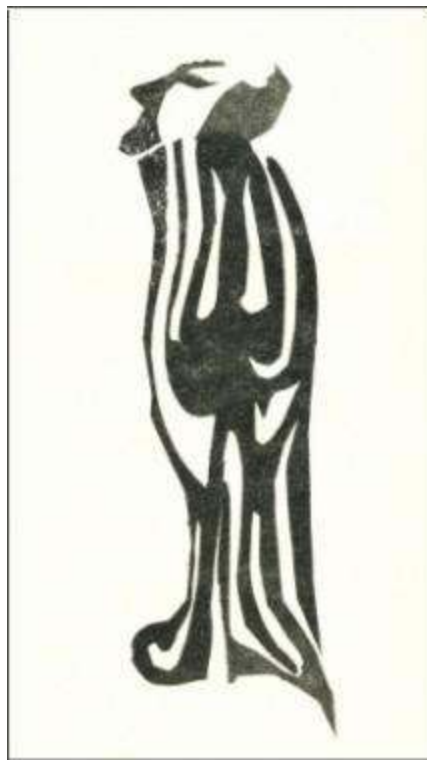

Stanislav Kolíbal 1925

Světově známý minimalistický sochař. Na počátku padesátých let studoval na Uměleckoprůmyslové škole v Praze u profesora Antonína Strnadela, ale má i scénografickou přípravu na DAMU u profesora F. Tröster. V šedesátých letech byl členem skupiny **UB 12**. Na počátku 90.let byl profesor na Akademii výtvarných umění v Praze, kde vychoval řadu zajímavých osobností. Jeho raná tvorba se soustředila hlavně na ilustrace. Je známý svými **objekty-stavbami** v minimalistickém monochromním provedení například v překližce, sádře či kovu.

Jeho tvorba je geometrickým řešením prostoru. Vedle sochařské tvorby se od 60. let věnuje kresbě, ať už tužkou, uhlem, propiskou nebo akvarelem. V kresbách vznikaly studie pozdějších staveb a instalací, některé z nich byly provedeny jako grafické listy, které jsou v Kolíbalově tvorbě vzácné.

JAN KOBLASA (*1932).

Koncem 50. let ovlivněn Mikulášem Medkem; v letech 1969-82 žil a učil v Kielu na Multhesius Schule. Vazba na témata ho poutala k figuraci. Vytvořil cykly: Lamento (1975), Buddha (1975), Kůly (1978-79), Kolébky (1981), Tyče (1981), Dlažební kostky (1983), Agónie (1984).

Olbram Zoubek 1938

V době 2. světové války byl v letech 1944-1945 totálně nasazen v podniku Wegena v Praze na Letné. Ve dnech 5.-11.5. 1945 se aktivně zúčastnil Pražského povstání. Hlásil se na AVU v Praze, ale nebyl přijat, proto absolvoval kamenosochařskou praxi u sochaře Otakara Velinského v Praze. V letech 1945-1952, po úspěšném složení zkoušek, studoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové u profesora Josefa Wagnera.

V roce 1951 se začal věnovat restaurátorské praxi, ke které získal průpravu u profesora Josefa Wagnera. Specializoval se na renesanční sgrafito a kamennou plastiku. Dlouhá léta pracoval jako restaurátor na litomyšlském zámku. Jeho oblíbenými materiály jsou osinkocement, olovo a cín, které většinou polychromuje a zlatí. V roce 1951 uzavřel sňatek se spolužačkou, sochařkou Evou Kmentovou. Od roku 1959 Byl členem skupiny **TRASA**, v roce 1987 byl zakládajícím členem **NOVÉ SKUPINY** a od r. 1991 byl členem **UMĚLECKÉ BESEDY**.

V roce 1958 cestoval po Řecku, kde ho velmi ovlivnila antická kultura. V současné době žije s druhou manželkou Marií střídavě v Praze a v Litomyšli. Jeho syn Jasan Zoubek se v poslední době stává výraznou postavou mladého českého sochařství.

Zoubek je autorem například posmrtné masky **Jana Palacha** a **Pomníku obětem komunismu na Petříně**.

Vladimír Preclík

sochař, malíř, řezbář, spisovatel
předseda uměleckého spolku Mánes
vytvořil přes 800 soch, napsal 9 knih

Muzeum Vladimíra Preclíka na zámku v Bechyni, V Hradci Králové
se narodil 23. května 1929 a zemřel 3. dubna 2008.

Byl to významný český sochař, malíř, řezbář, spisovatel, vysokoškolský pedagog a předseda uměleckého spolku Mánes. Během svého života vytvořil přes 800 soch a napsal devět knih.

Malířství

ZDENĚK SKLENÁŘ (1910-86).

Za války maloval bizarní obrazy neskutečné flóry, fantomatické ženské tváře. Po válce motivy propletence ženských těl, ryb, hadů, monstrózních zvířat a ptáků. Po cestě do Číny (1955) kaligrafické, labyrint připomínající sítě; v 60. letech v síťovém labyrintu motivy podobizen, krajiny, zátiší až do polohy strukturální malby. Zabýval se také ilustrací a tvorbou plakátů.

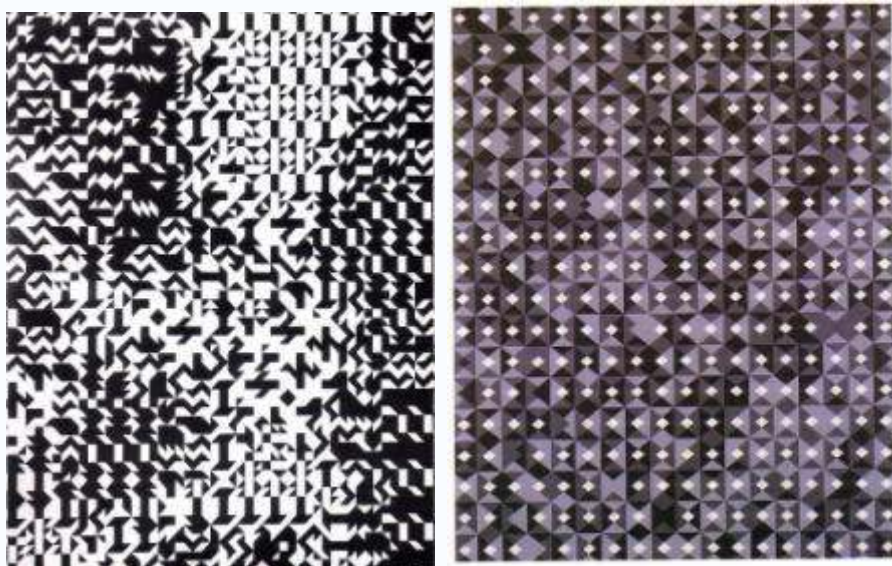
Zdeněk Sýkora 1920 v Lounech.

Za války po uzavření vysokých škol v roce 1939 pracoval na železnici. Následně v roce 1940 začal malovat. Po válce vystudoval výtvarnou výchovu a deskriptivní geometrii na Univerzitě Karlově v Praze, kde začal roku 1947 vyučovat a v roce 1966 se stal docentem malby. V letech 1967-1969 se Sýkora také realizoval v architektuře. V roce 2003 mu francouzský ministr kultury udělil titul rytíře Řádu umění a literatury. Je členem tvůrčí skupiny Křižovatka, která byla založena na podzim roku 1963 v Praze.

Celé jeho dílo vychází z přírody a krajiny. Ve svých počátcích se nejprve věnoval realistické krajinomalbě. Nejvýznamnějším dílem této doby je **cyklus Zahrad**. V roce 1960 se jeho tvorba začíná přiklánět k abstrakci - ke strukturám. Je to cesta ke geometrickým, plošným obrazům, které formuje princip náhody. Významným dílem z tohoto období je **Šedá struktura**.

Do své další tvorby již zapojuje počítač. Jeho dalším, nejzásadnějším obdobím je období linií, které se věnuje od roku 1973 až doposud. Významným dílem v tomto období je **Cyklus linií**. Na přelomu 80. a 90. let vzniká cyklus **Skvrny**, kde se

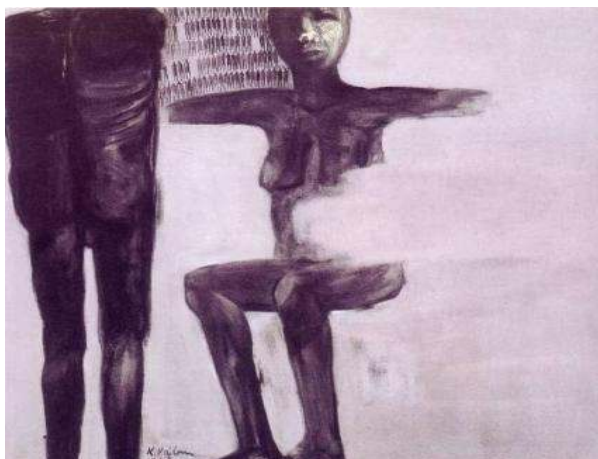
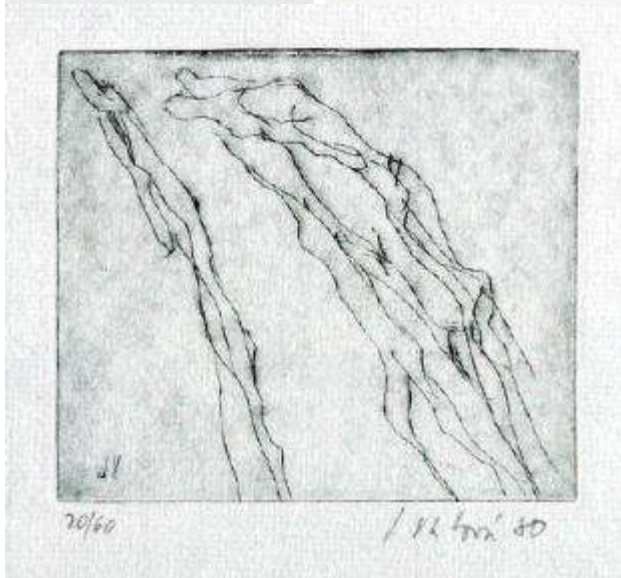
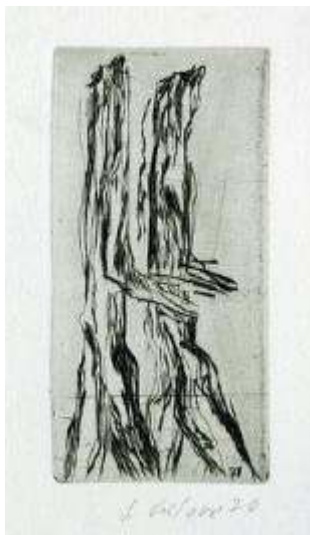
částečně vrací ke krajině. Vytváří malby využívající zemité barvy nanášené v silných vrstvách

Jitka a Květa Válová

jsou dvojčata, narodily se 13.12.1922. Jitka Válová stále žije, ale Květa Válová zemřela 6.9.1998. Obě sestry studovaly v letech 1946-1950 malbu v ateliéru Emila Filly na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Od roku 1954, kdy vznikla skupina Trasa, jsou jejími členkami. V 70. letech obě malířky patřily k okruhu neoficiálního umění. Za své malířské dílo byly v roce 1994 oceněny rakouskou prestižní cenou J. G. Herdera a jejich obrazy se od začátku 90. let staly součástí mnoha významných českých i zahraničních výstav. I když na první pohled jsou obě sestry stejné, výrazně se liší (a doplňují) ve svých malířských projevech. Květa je více emocionálnější naproti tomu Jitka má jemnější a duchovnější přístup. Nejstarší vystavené grafiky pocházejí ze 70. let 20. století.

Základem obrazového vyjádření Jitky je figura, často jakýsi vertikální svazek slinutých těl, který autorka tvaruje a ohýbá pod náparem sledovaného tématu. Například v dílech **Propletení** (1996), **Odvracení** (1996), či **Pod tíhou** (2006) nebo Dvojice odhodlaných z roku 1970, který jakoby pomyslně vyjadřoval nelehkou životní cestu obou sester. Od Květy to je třeba **Milosrdný samaritán** (1996), Kristus (1996), či Objetí (1998). Ukázkou společné grafiky obou sester je **Sblížení - Rozhovor o sblížení** (70. léta).

Jiří Sopko

1942 na Podkarpatské Rusi. Je to český malíř, grafik a sochař. Po dokončení základní školy na Slovensku krátce navštěvoval keramickou školu v Bechyni. Ale poté přešel na Výtvarnou školu Václava Hollara, kde studoval v letech 1956 - 1960. A v letech 1960 - 1966 studoval Akademii výtvarných umění v Praze u profesora Antonína Pelce. Jeho první výstava se konala v r. 1967 ve Špálově galerii.

Jeho obrazy se vyznačují charakteristickou barevností, použitím akrylových barev. Na dílech jsou nahé, nereálné postavy s útlými protáhlými údy. V roce 1987 vstoupil do umělecké skupiny 12/15 Pozdě, ale přece, kam patřili například i **Kurt Gebauer**, **Ivan Kafka**, **Jiří Načeradský**, **Petr Pavlík** nebo **Tomáš Švéda**. Od roku 1990 působí na Akademii výtvarných umění v Praze jako docent a později i jako profesor. A v r. 2002 se stal jejím rektorem.

Zdeněk Beran 1937

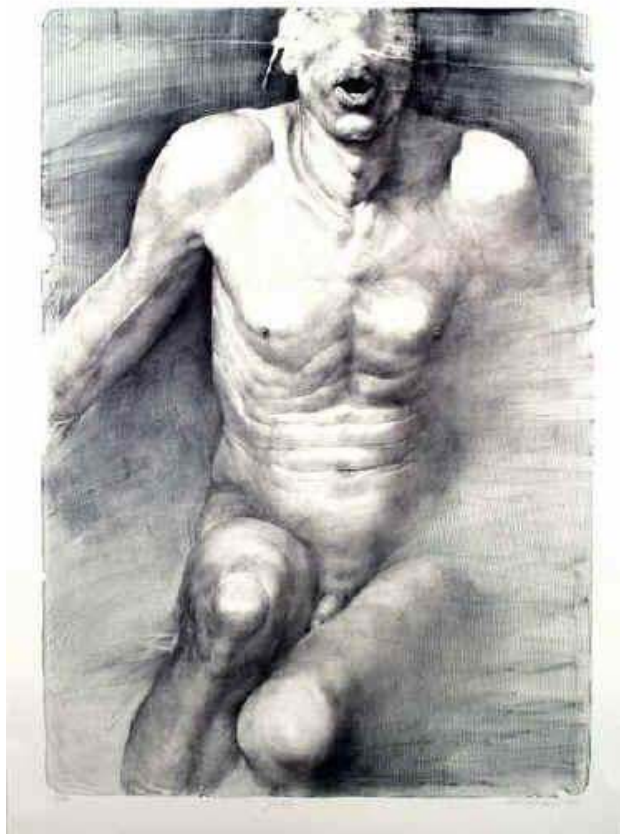
patří k výrazným umělcům české výtvarné scény. V letech 1956–1962 studoval na AVU v Praze v ateliéru profesora Vladimíra Sychry. Byl členem skupiny umělců, kteří si říkali Somráci a zúčastňovali se neoficiálních Konfrontací, kde se v roce 1960 formoval tzv. český **informel**. Od druhé poloviny šedesátých let se v jeho tvorbě začaly prosazovat figurativní prvky. Retrospektivní výstava představuje veškeré polohy umělcovy tvorby.

Oldřich Kulháněk 1940 v Praze.

Výtvarná studia začal na Výtvarné škole v Praze. Od roku 1958 studoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze v ateliéru profesora Karla Svolinského. A v roce 1964 ukončil studia diplomovou prací, kdy ilustroval knihy veršů Vladimíra Holana Sen. V roce 1968 měl spolu s Janem Krejčím první samostatnou výstavu v Galerii mladých v Praze. V březnu 1971 byl zatčen StB a obviněn, že svými grafickými listy z let 1968-1971 hanobil představitele komunistických zemí. Čímž byla míněna Stalinova tvář v některých jeho grafických listech. V sedmdesátých letech měl zákázáno vystavovat, spolupracovat s nakladatelstvími a zákaz publicistiky. V tvorbě však pokračoval a ilegálními cestami se jeho díla dostávala do svobodného světa. Například v roce 1971 se zúčastnil výstavy v Norimberku, pořádané k 500. výročí narození A. Dürera, kde jeho dílo vystaveno pod pseudonymem Ulrich Böhm.

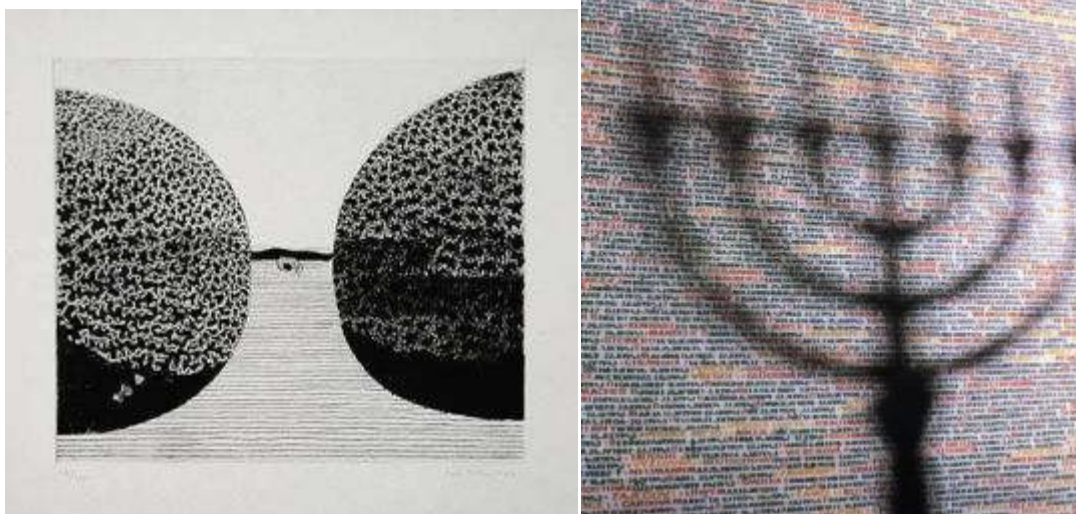
V roce 1980 končí jeho etapa leptů a začíná vytvářet litografická díla. Například litografie *Interiér I.-IV.* Počátkem 80.let dostal příležitost ilustrovat první knihu. *V letech 1992 až 1993 pracoval na návrzích nových českých bankovek.* Jeho hlavním tématem je lidské tělo, o které se zajímá i v projektu, jehož hlavním motivem je ztvárnění biblické postavy **Joba**.

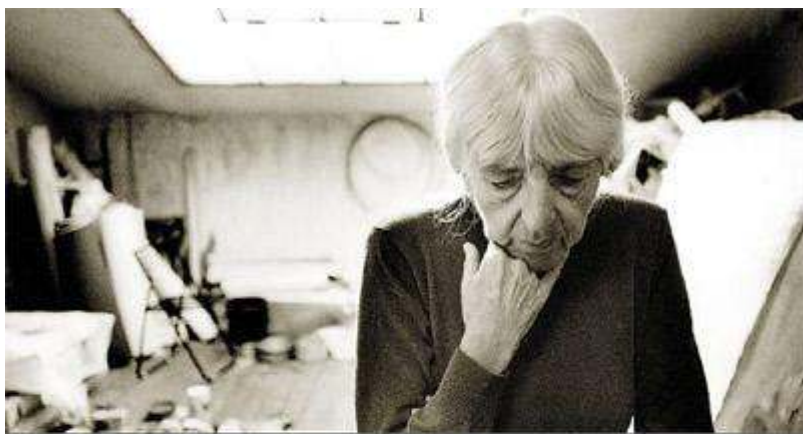
SKUPINA UB 12; důraz na duchovnější obsah, lyrický výraz a subtilní výtvarné prostředky.

JIŘÍ JOHN (1923-72); v 50. letech motivy mostních konstrukcí a zátiší, později krajina, krystaly hornin, krůpěje rosy, listy květín, geologické vrstvy země, imaginativní lyrické děje, umělecká hloubavost, proměny hmoty dotýkané světlem. Největší básník přírody po druhé světové válce.

Společně s Václavem Boštíkem – Výzdoba Pinkasovy synagogy době nejtuzší totality, kdy pro neoficiální umělce nebyla žádná naděje na výstavy ani veřejné zakázky a mnozí se potýkali s existenčními problémy, se Václav Boštík zúčastnil práce na Památníku 77 297 v Pinkasově synagoze (obnovené v letech 1950-54), který vznikl - na rozdíl od ostatních monumentálních projektů té doby - v tichosti, stranou oficiálního a veřejného zájmu. Projekt Památníku - zápis jmen židovských obětí šoa z českých zemí na stěny staré synagogy - iniciovala ředitelka Židovského muzea PhDr. Hana Volavková. Spolupracovala při tom s profesorem užité malby na VŠUP Josefem Kaplickým, z jehož ateliéru vyšla řada předních výtvarníků (L. Libenský, R. Roubíček, V. Kopecký, V. Cígler, A. Šimotová aj.). Kaplický k řešení povolal svého žáka Jiřího Johna, který přizval ke spolupráci Václava Boštíka, a společně pak promýšleli koncepci členění nápisů se jmény obětí a jejich provedení na stěnách hlavních prostorů Pinkasovy školy. „Rozřešit tento úkol byla nejdříve velká úloha početní, pak technická, ale především umělecká,“ vzpomínala později Hana Volavková. „Šlo o ožehavou otázku - jak vkomponovat do historického interiéru synagogy ze 16. století novodobé nápisy, jak zdůraznit její nové poslání... Přes pilastry a přes niky od podlahy až do nejvyšší možné výše tu není nic jiného než jména, jména a zase jména. Zde nebylo místa pro velká slova ani pro vznešené materiály, pro bronz nebo kámen...“

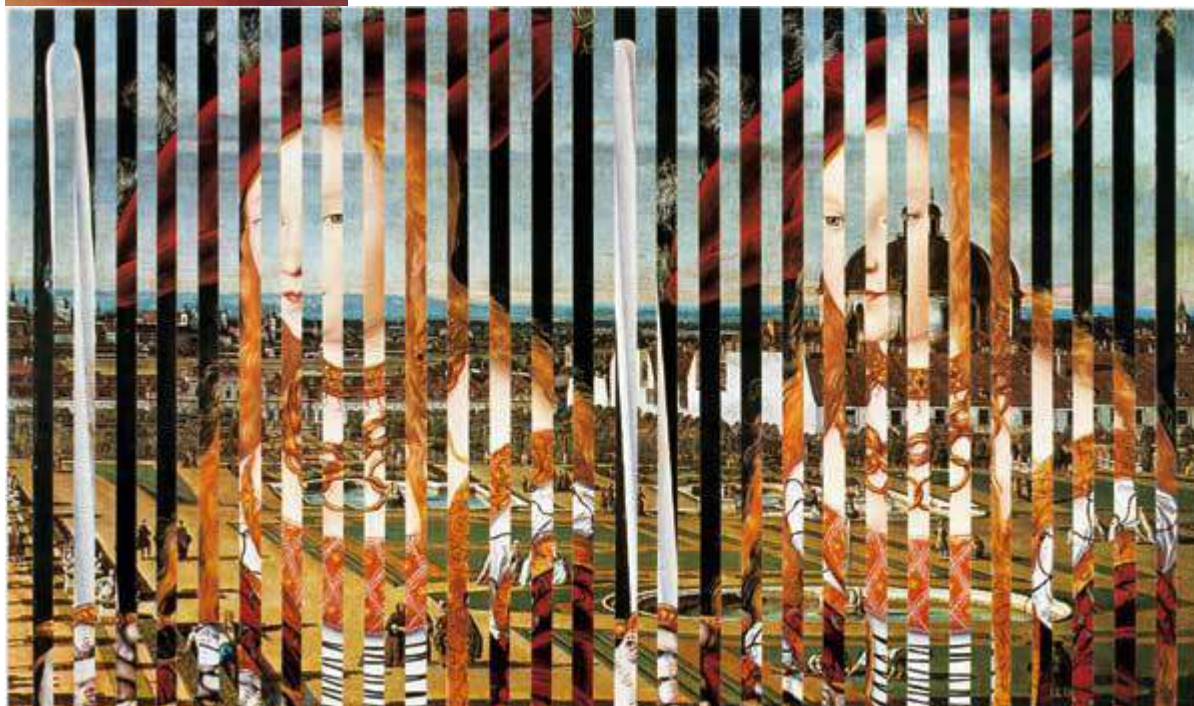
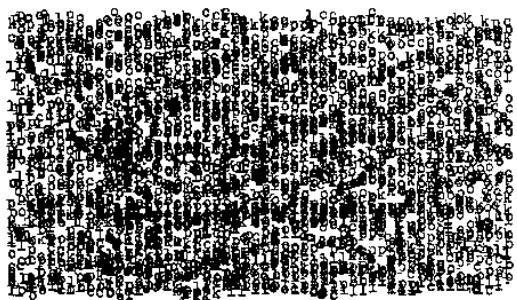

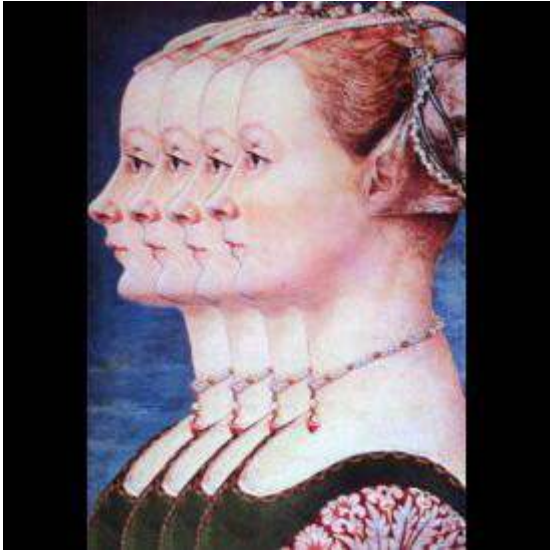
ADRIENA ŠIMOTOVÁ (*1926). Manželka Jiřího Johna. V 60. letech pod vlivem pop-artu a nové figurace vyjadřovala s lyrismem intimitu každodennosti; v 70. letech vytvářela textilní figurální kolážové obrazy s prostřiženými plátny a figurální šité objekty; kolem roku 1980 cyklus transparentních torz z muchlaného japonského vsazených do skla, z vrstveného karbonového papíru prováděla figurální objekty; v 90. letech dřevěné kolorované objekty a cykly kreseb.

SKUPINA KŘÍŽOVATKA; (1963). Snaha postavit proti romantickému sentimentu a přemíře subjektivity principy konstruktivního pořádku, proporce a čísla.

JIŘÍ KOLÁŘ (*1914-2002). Koncem 50. let došel k rozkladu přirozené poezie a vytváření typogramů, asambláží a koláží, v nichž využíval útržků nejrůznějších druhů písma a reprodukcí slavných uměleckých děl. V kolážích čerpal z dadaismu a informelních i konstruktivních tendencí. Tak vznikla postupně *roláž*, *chiasmáž*, *muchláž* nebo *magritáž*, *zmizáž*, *ventiláž* aj. V Paříži žil v době 1980-99.

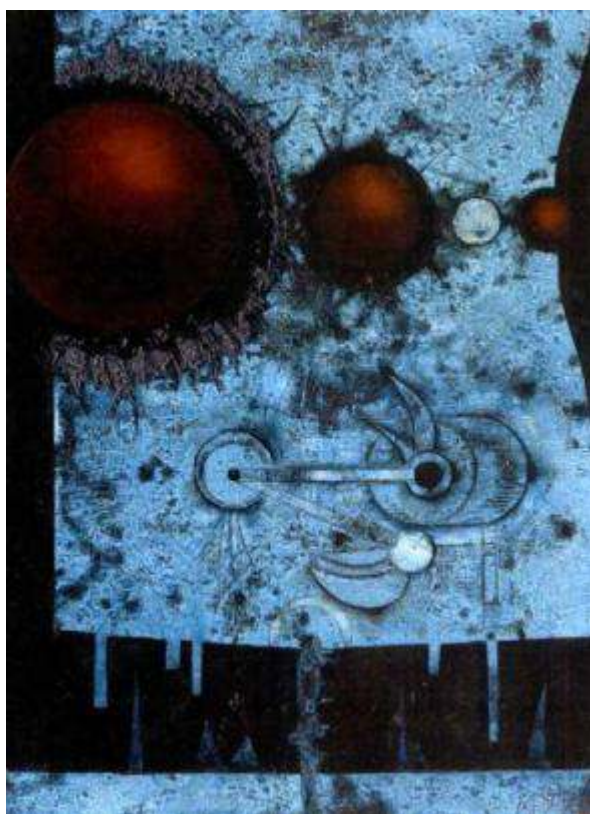
ABSTRAKTNÍ MALBA

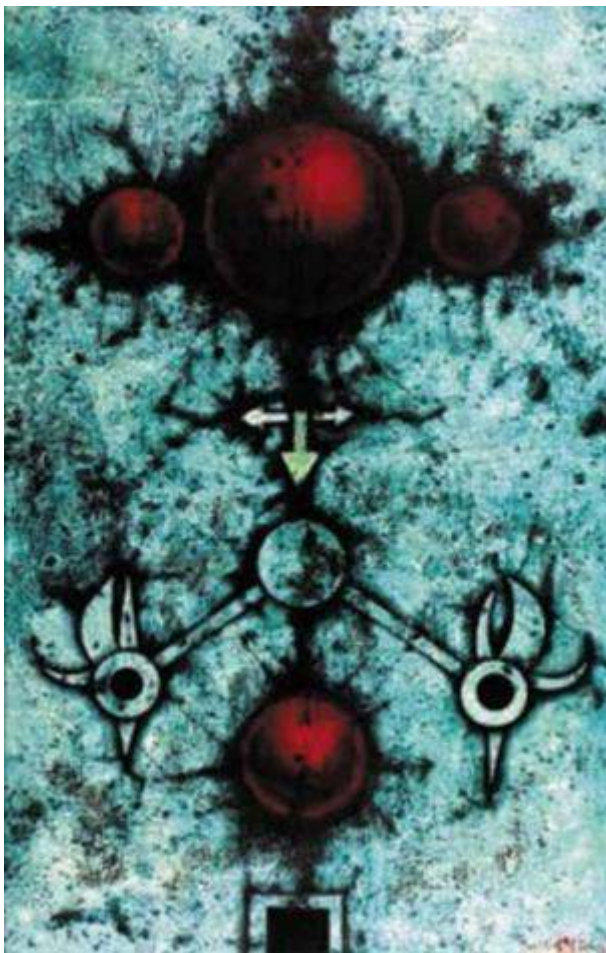
Vlna abstraktního umění se stala aktuální u nás koncem 50. let. Oficiální názor nebyl příznivý, byl v rozporu s ještě přežívající estetikou a normami socialistického realismu; abstrakce se jevila jako možná v dekorativním využití v užitém umění. Ve volném umění byl také přetrvávající vliv surrealismu. V roce 1960 se uskutečnily dvě konfrontační výstavy již s díly abstrakce, v intenci vyjádření existenciálních pocitů úzkosti a nejistoty; výrazová exaltace rezonovala domácí tradici barokního cítění. V roce 1961 vznikla skupina Konfrontace; 36 výtvarníků a 6 teoretiků.

VÝSTAVA D; teprve na jaře roku 1964 byla povolena výstava části výtvarníků skupiny Konfrontace. Malíři: **Mikuláš Medek, Josef Istler, Robert Piesen, Jiří Balcar, Čestmír Janoška, Jiří Valenta, grafik Vladimír Boudník**, sochaři: **Jan Koblasa, Zbyněk Sekal a Aleš Veselý**; nebylo povoleno vydání katalogu autorů: **Jana Kříže, Bohumíra Mráze, Františka Šmejkal a Dalibora Veselého**.

MIKULÁŠ MEDEK (1926-74).

Vychází ze surrealismu, postupně se ve fantaskních kompozicích z iluzionisticky pojednaných fragmentů reality shlukují enigmatické „figury“. V existencialistickém období (1952-57) se figura ocitá v absurdních akcích, „nepřátelský“ prostor se naplnil ostny, které pronikaly do figury. Od roku 1958 se redukuje figurální tvar do tzv. preparovaných obrazů (kombinace emailových a olejových nátěrů v několika vrstvách, zpracovaných dekalkováním, rytím, škrábáním, otiskováním nebo perforováním, sloužila „průniku psychických událostí do labyrintu materiálu“. Od roku 1964 se opět prosazuje figura pojednávaná diferencovanou malířskou strukturou a obohacovaná intenzivní barvou a lineárními grafismy. Po roce 1970 se zářivost barev vystupňovala.

VLADIMÍR BOUDNÍK (1924-68).

Vystudoval strojní průmyslovou školu a grafickou školu v Praze; pracoval jako propagační grafik a v letech 1952-56 v Aero Vysočany jako nástrojař a dílenský rýsovač. V kresbách a grafice (1946-49) vyjadřuje existenciální úzkost v symbolech utrpení a smrti. Přenáší psychické podněty do materiálu železné desky-matrice škrábáním a rytím, zásahy pilníkem, hřebíky.

V období 1949-56 realizoval pouliční **happenings**, vybízel kolemjdoucí k dokreslování a domalovávání skvrn na oprýskaných zdech. Definoval obraz jako „filmový pás o nesčíslném množství napětí a psychických explozí“. Jeho spontánní expresivní gestuální tvorba od roku 1949, kdy se mu obraz stal „seismografickým záznamem nervových impulzů“, se v Čechách rozvíjela v osamocení, analogicky s francouzským tašismem. Od roku 1955 vznikají Aktivní grafiky se stopami akcí, jež v duralové matici zanechaly probíjení, perforování, vlisování kovových úlomků, propalování autogenem. Od roku 1959 Strukturní grafiky, otisky z desek, na jejichž povrchu byly upevněny písek, textil, dráty a tyto reliéfní partie byly zdůrazněny nanesením barev. Roku 1965 využívá k formování struktury magnetického pole k uspořádání kovových pilin. Spáchal sebevraždu.

Jiří Načeradský

1939 v Sedlci na Benešovsku. V letech 1957 až 1963 vystudoval AVU v Praze u prof. V. Rady. Od r. 1967 samostatně vystavuje. V letech 1968 až 1969 pobýval v Paříži. Po r. 1989 působil jako profesor na pražské AVU a na Fakultě výtvarného umění VUT Brno. Od r. 1987 je členem volného seskupení 12/15 Pozdě, ale přece. Zastoupen ve sbírkách Národní galerie v Praze, Galerie hl. města Prahy, Galerie Středočeského kraje (Českého muzea výtvarných umění), všech regionálních galerií v ČR, v zahraničí v Centre Georges Pompidou v Paříži. Žije a pracuje v Praze.

Jiří Anderle (* 14. září 1936, Pavlíkov na Rakovnicku) je český akademický malíř a grafik.

Roku 1961 vystudoval AVU (malbu u Antonína Pelce a grafiku u Vladimíra Silovského). Styl jeho kresby grafiky se vyhranoval v době profesionálního působení v Černém divadle, se kterým sjezdil skoro celý svět jako technik i herec.

Známý, zejména v zahraničí, začal být v polovině 60. let. V letech 1969–73 působil na VŠUP jako asistent Zdeňka Sklenáře a Jiřího Trnky.

V desítkách grafických a obrazových cyklů Anderle naléhavě a působivě vyjadřuje existenciální úzkost člověka jak konkrétní (válka), tak i obecnou, nadčasovou (stárnutí, samota). V poslední době se od těchto výstražných až tragických témat posouvá a blíží se k abstrakci.

Počet Anderleho samostatných výstav v celém světě se blíží stovce, tam také získal okolo čtyřiceti cen. Je zastoupen například v newyorském Metropolitním muzeu i v pařížském Pompidouově centru.

Jako všestranně múzický člověk je kupříkladu také bubeníkem kapely Grafičanka a autorem, hercem i hudebním redaktorem oblíbeného rozhlasového pořadu Láska za lásku.

V roce 2006 byl vyznamenán Medailí Za zásluhy III. stupně.

